

Βία τὸν ἀπομακρύνουσι τῆς αἰθούσης τοῦ Δικαστηρίου...».

Οὐρλιάζοντας καὶ σβαρνώντας βγήκε ἀπὸ τὸ δικαστήριο.

— Ψέματα σὰς ἔλεγα, βρέ παιδιά! Δὲν με πιστεύετε;

Στὴ μοιραία πορεία του στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως, συν-
εχίζεται ἡ... ἰλαροτραγωδία.

Τό... ἐκτελεστικό ἀπόσπασμα ἀρχίζει νὰ συγκινηταὶ ἀπὸ
τὸ χαμὸ τοῦ ἥρωα.

— Βρέ παιδιά, λέει ἓνας χωροφύλακας, ἐγὼ προτιμῶ
νὰ φάω κἄνα χρόνο φυλακῆ, γιὰ νὰ μὴν τὸν χαλάσουμε.
Τί λέτε καὶ σεῖς;

Ἔστερα ἀπὸ δισταγμοὺς πολλοὺς συμφωνοῦν ὅλοι νὰ
σκηνοθετήσουν μία ἀπόδραση. «Ἡ ἐλπίς τῆς σωτηρίας
πολλαπλασιάζει τὰς μετὰ δακρύων παρακλήσεις τοῦ πτω-
χοῦ Ἀντρέα...».

— Φύγε, ρε Ἀνδρέα, δὲν πάει νὰ χαθῆ τέτοιο παλληκάρι!
Φύγε!

— Μπέσα γιὰ μπέσα, ρε παιδιά; Μὴν μοῦ τὴ δώσετε
ἀπὸ πίσω... Φύγε, σοῦ λέμε. Ἡ ζωὴ σου ἀξίζει κάθε θυ-
σία δικῆ μας.

«Πτερόπους» ἔφυγε ὁ Ἀνδρέας. Ἐδέησε νὰ παρέλθῃ ἰ-
κανὸς χρόνος διὰ νὰ πεισθῆ καὶ ἐξέλθῃ τῆς κρύπτης του,
παρὰ τὰς βεβαιώσεις τῶν συμπολιτῶν του, διὰ τοὺς ὁποίους
ἡ στέρησίς του ἦτο αἰσθητῆ, ὅτι ἐξέλιπεν ἤδη πᾶς κίνδυ-
νος δι' αὐτόν, ἀναγνωρισθείσης πλήρως τῆς ἀθωότητος.
Τὰ ἀντίποινα τῆς σκληρᾶς αὐτῆς φάρσας ἐπλήρωσαν αὐ-
στηρότατα, ὡς ἔπρεπεν, οἱ δράσται αὐτῆς δικασταί...».

Ἔστερα ἀπὸ δώδεκα χρόνια ξαναπῆγε στὴ Λάρισα ὁ
Γερακάρης, ὅπου συνήνητσε τὸν Ἀντρέα «ἀδιόρθωτον ὡς
τὸν εἶχεν ἀφίσει...» Τοῦ προσέφερε ἡ μάστιγα ὅπως τὸν
συνοδεύῃ, ὡς ἄν τις εὕρισκετο γιὰ ὑπηρεσία στὸ Βόλο, σὺν
σωματοφύλακας, καὶ ὅπως ἐπιλέγει ὁ Γερακάρης «ἐδέχθη
τὴν προσφορὰν του. Ὡς ἀμοιβὴν τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας
τῷ παρεῖχεν ἓν γεῦμα, τοῦ ὁποίου εἶχε μεγάλην ἀνάγκην
ἢ ἀρχίζουσα νὰ δῦν προσωπικότης του».

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ τῆς ἀκμῆς τοῦ Ἀνδρέα φαίνεται πῶς
δὲν ἦσαν μονάχα οἱ Δικασταὶ τοῦ Βόλου παράξενοι καὶ
λοξίαί που ἀπαθανάτιστηκαν μ' ἐκεῖνο τὸν ἄθλο τους. Τὴν
ἴδια ἐποχὴν ὑπηρετοῦσε στὴ Λάρισα ἄλλος πρωτοδίκης,
ποῦ τὸν ἀναφέρει ὁ Γερακάρης στὶς «Δικαστικὲς Αναμνή-
σεις» του. Ἦταν ὁ Ι. Δροσ.....ς στάσιμος ἐπὶ..... σαράντα
χρόνια γιὰ τὶς λοξάδες του.

Κάποτε ποῦ ἔμεινε μονάχος στὴ Λάρισα κι' ἔκανε τὸν
Πρόεδρο καὶ τὸν εἰσαγγελέα μαζί, δὲν ὑπέγραφε χαρτιά
εἰσαγγελικά στὸ γραφεῖο τοῦ προέδρου κι' ἀνάποδα. Ἄν
κανένας γραμματικὸς τῶν δικαστηρίων τοῦφερνε κανένα
προεδρικό χαρτί στὸ γραφεῖο τοῦ εἰσαγγελέα, σηκώνον-
ταν λέγοντας:

— Πᾶμε, παιδί μου, στὸ γραφεῖο τοῦ Προέδρου, γιὰ νὰ
μαστε σίγουροι γιὰ τὴν ἐγκυρότητα...

Ἔτσι τὰ σούρτα-φέρτα ἐκεῖνα ἔμειναν παροιμιώδη. Οἱ
Λαρισινοὶ Δικηγόροι τῆς ἐποχῆς — ἴσως νὰ τὸν ἐνθυμοῦν-
ται οἱ παλιότεροι — τῶβγαλαν τὸ παρατσούκλι, ὁ «Λύσ'
τον δέσ' τον» ἀπὸ τὸ ἐξῆς περιστατικό: Κάποτε ποῦ ἔκανε
τὸν εἰσαγγελεῦντα τοῦφεραν οἱ χωροφύλακες δεμένο τὸ
δράστη ἐνὸς σοβαροῦ ἀδικήματος, μαζί με τὴν προανακρι-
τικὴ δικογραφία τοῦ ἀστυνόμου. Ἄνοιξε τὸ φάκελλο κι'
ἀρχίζει νὰ διαβάξῃ με τὴ σειρά τὶς ἔνορκες καταθέσεις.
Διαβάξῃ τὴν πρώτη ποῦ ἦταν εὐνοϊκὴ γιὰ τὸν κατηγορού-
μενο καὶ λέει στὸ χωροφύλακα: «Λύσ' τον».

Ἡ δευτέρη ὅμως ἦταν ἐπιβαρυντικὴ, ὁπότε διατάσσει:
«Δέσ' τον». Αὐτὸ ἐπαναλήφθηκε κάμποσες φορές, δέσιμο
καὶ λύσιμο. Ἡ τελευταία ἦταν καταδικαστικὴ καὶ αὐτὴ
ἐβάρυνε στὴ τύχη τοῦ κατηγορουμένου. Τὸν ἔδεσαν ὀρι-
στικά καὶ τὸν ἔστειλαν στὶς φυλακές.

Αὐτὸ τὸ περιστατικὸ ἔγινε ἀφορμὴ, ὅπως εἶπα, ν' ἀπο-
θανασθῆ ὁ δικαστὴς αὐτὸς τῆς Λάρισας με τὸ παρατσού-
κλι «Λύσ' τον, δέσ' τον»...

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Δ. ΜΠΑΤΟΛΑΣ

Ἐκ Καλλιρῶς Τρικάλων. Ὑπῆρέτησεν ὡς διδάσκαλος ἐν Τρικά-
λοις. Διετέλεσεν ἑκτακτὸς Ἐπιμελητὴς Ἀρχαιοτήτων Δυτικῆς
Θεσσαλίας καὶ πρόεδρος πολλῶν κλαδικῶν ὀργανώσεων τῆς πό-
λεως Τρικάλων. Ἦδη τυγχάνει ἀντιπρόεδρος τῆς Φιλαρχαίου
Ἑταιρείας Τρικάλων. Συγγραφεὺς ἱστορικολαογραφικῶν μελετῶν.

Ο Μ Ο Ρ Φ Ι Ε Σ

ΣΤ' ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΙΤΙΚΑ

ΧΩΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΑ

ΛΕΩΝΙΔΑ Δ. ΜΠΑΤΟΛΑ

Δημοδιδασκάλου

Ἔνα κομμάτι τῆς Πίνδου τὸ ἀποτελοῦν τ' Ἀσπροποτα-
μίτικα χωριά, ποῦ βρίσκονται τοποθετημένα στὶς πλαγιές
καὶ χαραδρώσεις τῶν πρώτων πηγῶν τοῦ ἄνω ροῦ τοῦ Ἀ-
χελώου, τοῦ κοινῶς λεγόμενου Ἀσπροπόταμου ἢ ἀπλῶς
Ἀσπρου.

Παλαιότερα ἢ συγκοινωνία με τ' ἀπομακρυσμένα αὐτὰ
χωριά γινόταν με τὰ περίφημα μουλάρια, ποῦ ἀσάλευτα
πατοῦσαν σ' ὅλες τὶς κακοτοπιές καὶ παρεῖχαν στὸν κάθε
καβαλλάρη πλήρη ἐγγύηση γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς ζωῆς
του καὶ ποῦ τὰ κυβερνοῦσαν οἱ πασίγνωστοι σ' ὅλην τὴν
περιφέρεια διάσημοι ἀγωγιάτες, ποῦ ἀνάμεσα στοὺς πάμ-
πολλους ἀπ' αὐτοὺς θυμοῦμαι καὶ μνημονεύω τοὺς Μπου-
ρέκη ἢ Σκρέτα — τὸν πρῦτανι τῶν κερατζήδων — τὸν
Κοιλοῦκο, Μπουντίλα, Γκαραγκάνη, Πολίση, Ζαραμπού-
κα, τὸ Γιῶργο Ρίζου-Ζαρόλια, τὸ Μπέμπη, τὸν Καραγιάν-
νη, Μπουκλίτσα, τὸν περίφημο Βάγια, τὸν Τεγούλη, τὸν
Ἀγγέλη, Σπύρο Μπάρδα, Σιούλα καὶ τὸν μεγάλο τραγου-
διστὴ τοῦ Λόγγου Τουλάκη Καυχιᾶ κ.λ.π. Θεριὰ ἀνήμερα,
ἄνδρες σκληραγωγημένοι, πεζοπόροι ἄριστοι, ἀτρόμητοι
στά συνεχῆ ταξίδια τους κι' ἄφοβοι σὲ κάθε κίνδυνο, δια-
σχίζοντας λαγκαδιές, γκρεμούς, σάρες, δάση καὶ βουνὰ
ἢ εἰσχωρώντας θαρραλέα μέσα στὶς ἄγριες κατεβασιές
τῶν πλημμυρισμένων ποταμιῶν, γιὰ νὰ προστατεύσουν
ἀπὸ κάθε κίνδυνο τὶς οικογένειες, ποῦ συνῶδευαν.

Πῶς νὰ ξεχάσῃ κανεὶς αὐτὲς τὶς ἐποχές, ποῦ Ἀσπροπο-
ταμίτικα κορίτσια ἀμιλλῶνταν στὸ καλύτερο ντύσιμό των,
ὅταν ἀνέβαιναν καβάλλα στὰ καλύτερα μουλάρια, στολι-
σμένα στὰ καπίστρια των με πολύχρωμες χάντρες καὶ με
προμετωπίδες ἀπὸ δερμάτινες λωρίδες ἄσβου, γιὰ νὰ μὴ
ματιασθῆ τὸ μουλάρη με τὴν καβαλλάρισσα, ποῦ σὺν ἀμα-

ζόνα προχωρεί μπροστά απ' τους δικούς της και σ' όλες τις μοῦλες εἶχανε ριχμένες τὶς ὁμορφότερες φλοκωτὲς κουβέρτες σκεπασμένες με κατακάθαρα μαξιλάρια.

Πῶς νὰ ξεχάσουν ἐκεῖνοι πὺν ταξίδευαν ἔτσι μουλαροκαβαλλάρια γιὰ νὰ φθάσουν στὰ φημισμένα αὐτὰ κεφαλοχώρια, πὺν τὰ στόλιζαν διώροφα καὶ τριώροφα ἀρχοντικά σπίτια καὶ πὺν τ' ἀφάνισεν ἀνέλπιστα ἡ φωτιά μὲ τὴν ἐπιδρομὴ τοῦ Ὀκτώβρη τοῦ 43 ἢ μανία τῶν Χιτλερικῶν ὀρδῶν, πῶς νὰ λησμονήσουν, ἐπαναλαμβάνω, τοὺς περίφημους αὐτοὺς μεταφορεῖς τῶν οἰκογενειῶν των, οἱ ὁποῖοι, σάν νύχτωνε μέσα στὶς ἐρημικὲς καὶ δασώδεις ἐκτάσεις τῆς χιλιοτραγουδημένης Πίνδου συνεχῶς τραγουδοῦσαν, ὥσπου ὁ καθέννας νὰ φθάσῃ στὸ συνηθισμένο κατάλυμα νὰ ξεφορτώσῃ κι' ἀντηχοῦσαν οἱ γύρω λαγκαδιὲς καὶ τὰ πλάγια ἀπὸ τοὺς ἤχους τῶν κυπριῶν τῶν μουλαριῶν, ἀπὸ τὰ τραγούδια, κι' ἀπὸ τὶς ἐνθαρρυντικὲς φωνὲς «Λάφ, Λάφ, Γκές, Γκές, Ρούς. . .», γιὰ νὰ δεχθοῦν στὸ πέρασμά των τὸ σιωπηρὸ χαιρετισμὸ τῶν ἀγριμιῶν τοῦ λόγγου κι' ἐπιβάλουν τὴ σιγὴ στὰ κλαψιάρικα λαλήματα τῶν νυχτοπουλιῶν! Πολλὰ εἶν' τὰ τραγούδια τους. Δὲν μοῦ ἐπιτρέπει ὁ χῶρος ἐδῶ γιὰ νὰ τὰ γράψω. Ἐνα ὅμως ἀπ' αὐτὰ — τὸ πιὸ ἀγαπητὸ τους, πὺν τὸ τραγουδοῦσαν πολὺ παθητικὰ κι' ἔντονα ἦταν ἡ «Λελοῦδω». Σημειῶνω λίγους στίχους:

«Πέσαν τ' ἀπόσκια πέσανε, Λελοῦδω μ' στὴν αὐλὴ σου
καὶ σὺ Λελοῦδω μ' νύχτωσες στὸ μύλο μὴν πηγαίνης,
γιατί ἔναι νιὸς ὁ μυλωνᾶς καὶ σὲ διπλοξαγιάζει
σοῦ παίρνει ξάγι γιὰ τ' ἄλεσμα, καὶ ξάγι γιὰ τεσένα,
σοῦ κόβει τὰ θηλύκια σου, φιλεῖ τὰ δυὸ σου μάτια
καὶ μαραγκιάζει ὁ κόρφος σου χαλαεῖ τὸ πρόσωπό σου...»

Σήμερα τ' ἀτελείωτα αὐτὰ Ἀσπροποταμίτικα караβάνια περιήλθον πλέον εἰς ἀφάνειαν, τὰ ἐξαφάνισεν ἡ ρόδα. Καὶ ὅμως πόσοι νοσταλγοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν θά-θελαν ν' ἀναβιώσῃ τὸ παλιὸ αὐτὸ ἔθιμο τοῦ διὰ τῶν μουλαριῶν ἀνεβοκατεβάσματος στὰ εἰδυλλιακὰ βουνὰ τῆς Πίνδου, τοῦ γεμάτου ρομαντισμοῦς μὲ τὰ ξενύχτια στὰ περίφημα χάνια ἢ καὶ ψηλότερα κοντὰ σὲ δροσερὲς πηγὲς καὶ νὰ τοὺς ἀποκοιμίζουν στὸ ὑπαιθρο τὰ πολύχηλα κυπριά τῶν φορτηγῶν, τυλιγμένοι στὶς φλοκωτὲς, παχειὲς κουβέρτες καὶ μέσα στὴν ἀνθοβολὴ νὰ δέχωνται ὄλονυχτις τὸ χαδιάρικο κι' ὀλόδροσο ἀγέρι τοῦ βουνοῦ. Πέρασμένα μεγαλεῖα! Καὶ πέρασαν ἀνεπιστρεπτί. Πῶς ἀλλάζουν οἱ καιροί!

Σήμερα οἱ ἡμιονικοὶ δρόμοι ἔχουν ἀντικατασταθῆ ἀπὸ τοὺς αὐτοκινητόδρομους. Ἐλλείψαν πιά τὰ караβάνια καὶ τ' αὐτοκίνητα διὰ τῆς Καστανιάς ἢ καὶ νοτιότερα διὰ τῆς Πύλης μεταφέρουν στὸ πληθυσμὸ κι' ὅλα τὰ χρειαζόμενα γιὰ τ' ἀσπροποταμίτικα χωριά. Τώρα μὲ τὴ νέα αὐτὴ συγκοινωνία δίδεται πλέον εὐκαιρία σὲ κάθε τουρίστα ἢ φυσιολόγη μὲ ἐπισκεφθῆ μ' εὐχέρεια αὐτὰ χωριά αὐτὰ, πὺν οἱ δυὸ αὐτοὶ οἱ δρόμοι συγκλίνουν κι' ἀνταμώνονται στὸν Ἀχελῷο κοντὰ στὸ Γαρδίκι, στὴν καρδιά τῆς Ἀθαμανίας γῆς.

Τώρα δίδεται μοναδικὴ εὐκαιρία σ' ὅλους τοὺς ἐκδρομικοὺς ὁμίλους ν' ἀνεβαίνουν τὰ καλοκαίρια ἐδῶ ψηλὰ γιὰ νὰ θαυμάσουν τὰ τοπία τοῦ μαγευτικοῦ Ἀσπροπόταμου.

Νὰ διασκελίσουν τὶς ρεματιὲς καὶ ποταμάκια, πὺν ἀέ-να κυλοῦν τὰ κρυστάλλινα καὶ δροσερὰ νερά των ἀνά-μεσα ἀπὸ γραφικὲς κοιλάδες, ἀπὸ μεγαλόπρεπα φαράγγια κι' ἀπὸ μαγευτικὲς πλαγιὲς καὶ σκορποῦν νυχθημερὶς γύρω των ἀτέλειωτους ἀρμονικοὺς ἤχους, πὺν προέρχονται ἀπὸ τὰ κελαρύσματα τῶν νερῶν, ἀπὸ τὰ λαλήματα τῶν πουλιῶν κι' ἀπὸ τοὺς ποικίλους συριγμοὺς τῶν ἐλατιῶν, τῶν πεύκων καὶ ὄξυων, ὅταν διασχίζουν τοὺς κλώνους καὶ τὶς φυλλωσιὲς οἱ ἄνεμοι καὶ διατηροῦν ἐκεῖ τὴ ζωὴ καὶ τὸ σφρίγος τῆς παραμυθένιας Πινδαϊκῆς χώρας, γιὰ νὰ ἀγάλ-λωνται, νὰ τέρπωνται, νὰ μεθοῦν κι' ἐντροφοῦν ἐκεῖ, κατὰ τὴν Ἑλληνικὴ μυθολογία αἱ Μοῦσαι, αἱ Νηρηίδες καὶ αἱ Ἀχελωϊδὲς νύμφαι.

Πόσον εὐτυχεῖς εἶναι ἐκεῖνοι πὺν ζοῦν σ' αὐτὰ τὰ μα-γικά τοπία τῆς Ἀσπροποταμίτικης γῆς, ἀλλὰ καὶ πόσο θὰ χαροῦν κι' ἐκεῖνοι πὺν θὰ τοὺς δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ τὰ ἐπισκεφθοῦν.

Στὸ διάβα των θὰ θαυμάσουν τὰ μέρη αὐτὰ πὺν πλημμυ-ρίζουν ἀπὸ πολύχρωμα λουλούδια, πὺν τὰ σκιάζουν τ' ἀγριοβάτα μὲ κέδρα ἀγκαλιασμένα, μὲ φτέρες καὶ ρουπά-κια. Θὰ μαγεθοῦν ἀπ' τὶς πολύδροσες ὄξυες, ἀπ' τὰ ἔλα-τα καὶ πεῦκα, πὺν στὰ χαμηλώματα καὶ ρεματιὲς κυλοῦν τὰ γάργαρα νερά, καὶ στοὺς βιρούς των βρίσκουν πάντα τὸ καταφύγιο οἱ πέστροφες οἱ ξακουστὲς καὶ θὰ κοιμη-θοῦν μὲ χαρὰ καὶ ἄνεση κάτω ἀπ' τοὺς βαθεῖς τοὺς ἴσκιους των. Κι' ὅταν τὸ λιοπύρι χαμηλὰ στοὺς κάμπους καὶ στὶς πόλεις κάνει τὸν ἄνθρωπο νὰ ὄνειροπολῆ λίγη βουνοῦ δροσιά, αὐτοὶ ἀχόρταγα θεὲ νὰ ροφοῦν τὸ δροσερὸ ἀγέρι τοῦ βουνοῦ, πὺν δίνει ζωὴ καὶ δύναμη.

Ἦ, πόση χαρὰ θὰ ἐνοιωθῶν ἐκεῖνοι, πὺν θὰ μπορούσαν νὰ βρεθοῦν ψηλὰ στὴν «Ὁμορφὴ Ράχη» τῆς Καστανιάς — τὴν καλλιμωρφη «Ὁροσελαγῆ» τῶν ἀρχαίων, πὺν, μὲ τὴ θεὰ πὺν προσφέρει καὶ τὰ θαυμαστά της κάλλη, μαγεύει τὸν κάθε ἐπισκέπτη..

Νάμουν πουλι νὰ πέταγα
στὴν Ὁμορφὴ τῆ Ράχη,
ν' ἀγνάντευα ἀπὸ ἐκεῖ
τὴν ξακουστὴ Μοράβα,
νὰ μὲ χαϊδεύῃ ἀπαλὰ
τ' ἀγέρι νύχτα μέρα,
νὰ μὲ κοιμίζῃ σάν μωρὸ
τοῦ πιστικοῦ ἢ φλογέρα.

Τί καλότυχοι θάταν ἐκεῖνοι, πὺν θὰ μπορούσαν νὰ πα-τήσουν τὰ ψηλὰ βασίλεια τῆς Μπάμπας, τῆς Ντριγκίας, τῆς Καπαρδίτσας καὶ Περιστεριοῦ, τῆς Ρόνας, τοῦ Δοκι-μοῦ καὶ τῆς ὀνομαστῆς Μοράβας, ὅπου φωλιάζουν ἀγριο-γίδα, τὰ ὄμορφα ζαρκάδια κι' ἀνθεῖ ἐκεῖ ὁ μάραθος, ὁ μοῦσχος καὶ τὸ τσαῖ.

Κι' ὅμως οἱ πρῶτοι πὺν τὰ πατοῦν ἐκεῖ ψηλὰ τὴν ἄνοι-ξη σάν λειώσουνε τὰ χιόνια καὶ πρὶν προφθάσουν ν' ἀνε-βοῦν οἱ βλάχοι στὰ βουνά, εἶναι οἱ κάτοικοι πὺν ξεχειμῶ-νιασαν στὰ γύρω τὰ χωριά. Γυναῖκες καὶ κορίτσια σκαρ-φαλώνουνε στὰ πλάγια, ἀνεβαίνουν στὰ πατώματά των κι' ἐκεῖ μαζεύουν τὸ πλατύφυλλο λάπατο — τὴν τρίπληκο — καὶ τὶς νόστιμες τὶς νάνες. Ὁλ' αὐτὰ τὰ ξηραίνουνε καὶ τὸ χειμῶνα σὰ λείπουν τὰ χορταρικά φκιάχνουν πίττες κι' ἄλλα φαγητά, ἐνῶ οἱ ἄντρες σκορποῦν μὲ τὰ σκεπαρνά-κια στὰ χέρια καὶ τὸ σακκούλι στὸν ὄμο σκυμμένοι ὀλη-μερὶς — ψάχνουν μέσα στοὺς βράχους, στὰ κέδρα καὶ τὰ σκίνα καὶ μαζεύουν τὸ ἀρωματικὸ σαλέπι.

Κι' ἀπ' αὐτὲς τὶς βουνοκορφὲς τὶς Μαγιάτικες ἐκεῖνες ἡμέρες, πὺν βρίσκονται ἐκεῖ ψηλὰ θαυμάζουσαν τὴν ὀλό-λαμπρὴ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, πὺν ξεπετιέται ἀπ' τοῦ πέ-λαγου τὰ βάθη κι' ὀλόλαμπρος ἀνέρχεται καὶ γοητεύονται τὰ βραδυνὰ ἀπ' τὸ βασίλειμά του, πὺν ταπεινὰ κατέρχεται στὴς δύσεως τὰ βάθη.

Ἀθάνατη Ἑλλάδα! Πόσες μᾶς κρύβεις ὁμορφιὲς! Τὶς χαίρονται ὅμως λίγοι.

